

Lennien vuosi 2021-2022

Lennivuoden toiminnan tavoitteiksi me opettajat asetimme lapsen sosiaalisten taitojen ja terveen itsetunnon vahvistamisen leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla. Tavoitteena oli, että jokainen ryhmän jäsen saisi edellytykset oppimiseen ja kehittymiseen ja että tähän pyrimme tarjoamalla sopivasti haastavaa toimintaa, joka herättää lapsessa halun oppia. Oppimisympäristö suunniteltiin niin, että se houkuttelisi ja tarjoaisi jokaiselle jotakin josta kiinnostua. Tavoitteena oli myös lapsen oma aktiivinen toimijuus ja luottamus omiin mahdollisuuksiin. Toivoimme saavuttavamme tilanteen, jossa jokainen ryhmän jäsen tuntisi kuuluvansa joukkoon omana ihanana itsenään ja saisi kulkea omaa polkuaan oppijana. Toimintaa suunniteltiin lapsia kuunnellen vahvistaen lasten myönteistä minäkuvaa ja käsitystä omasta itsestä oppijana oppimisympäristömme rakentuessa ilosta, huumorista ja lämpimästä vuorovaikutuksesta ja kohtaamisista niin lasten kesken kuin aikuisen ja lapsen välillä, kuten myös aikuisten välillä. Ryhmässämme erityisen tärkeä asia olisi toisen kunnioittava kohtaaminen, toiselle kauniisti puhuminen ja ystävällinen käytös tilanteessa kuin tilanteessa. Lapset harjoittelivat kaikkia näitä taitoja ja kun hankaluuksia kohdattiin leikeissä ja arjen tilanteissa ne kohdattiin myönteisin lähestymistavoin ja keinoin. Näin lapsetkin saivat mallin siihen, miten hankalista tilanteista parhaiten selvitään.

Lenniryhmä koostettiin syksyllä vanhoista nupuista ja vanhoista taloon jääneistä lenneistä, sekä muutamasta uudesta Vaahteramäkeläisestä. Syksyllä ryhmäytyminen pääsi hyvään alkuun, uusia ystävyyssuhteita ja porukoita muodostui kivasti ja tuntui, että jokainen löysi paikkansa Lenneistä. Lenneissä oli mukava, humoristinen ja rempseä henki ja muutenkin hyvä meininki päällä oppimisenkin suhteen. Jokainen lapsi harjoitteli vähän eri asioita; joku tarvitsi treeniä ja ohjausta oman toiminnan ohjauksessa (esim. pukemisessa ja riisumisessa tai siirtymässä), toinen oman nimen kirjoittamisessa, kolmas oman vuoron odottamisessa ja neljäs taas jossain muussa. Erilaisuutta pohdittiin ja opittiin arvostamaan.

Pienryhmät alkoivat syyskuun alusta ja jo pienen käyttökokemuksen pohjalta pystyimme toteamaan niiden toimivuuden. Syksyn pienryhmäpäivinä (toki kaikkina muinakin päivinä) tehtiin, harjoiteltiin ja opittiin kattavasti varhaiskasvatussuunnitelman mukaisia asioita. Alussa keskityttiin erityisesti ihan yleisiin työskentelytaitoihin; yhdessä toimimisen taitoihin eli toimimiseen parin kanssa/ eri kokoisissa porukoissa sekä pistetyöskentelyä. Harjoiteltiin ohjeen kuuntelemista ja sen mukaan toimimista ja avun kysymistä epäselvissä tilanteissa. Harjoiteltiin myös tunnistamaan omia vahvuuksia ja tunnistamaan millaisissa asioissa taas tarvitsee enemmän apua. Harjoiteltiin pettymyksen sietoa ja vuorovaikutustaitoja vertaisryhmässä. Tärkeitä opeteltavia taitoja olivat myöskin toisten auttaminen, tukeminen ja tsemppaaminen.

Ilmaisun saralla Lennit aloittivat syksyn draamajaksolla. Ryhmäämme rantautui erilaisia rooliasuja ja vaikka mitä kampeita jotka sujahtivat lasten leikkeihin tuoden mukanaan muun muassa tuulahduksen taikametsästä. Draama oli nukketeatteria, varjoteatteria, ihan kaikenlaista esiintymistä, vuoropuhelua, runoutta, vaikka ja mitä. Juttuun kuului myös rekvisiitan, lavasteiden, äänimaailman tekeminen.

Draamaprojektin huipennukseksi muodostui lennien käsikirjoittama ja ohjaama näytelmä, jonka lavasteet ja äänimaailma suunniteltiin ja toteutettiin lasten toivomissa pienryhmissä ja käyttäen monenlaisia eri työskentelytapoja; päiväkodin älytaulukin pääsi käyttöön digitaalisena lavasteena. Näytelmä esitettiin juhlaviikolla muille ryhmille, samalla viikolla saimme myös ihailta muiden ryhmien mahtavia tuotoksia. Draamaprojektin toisenlainen huipentuma oli vierailu Turun kaupunginteatteriin katsomaan näytelmää Aava ja oikukas trumpetti.

Projektin ohessa syyskuussa myös leikittiin paljon ja monipuolisesti, sisällä ja ulkona. Treenailtiin kaveri - ja leikkitaitoja; kun leikissä syntyi erimielisyyksiä juonen taikka välineiden suhteen, pohdittiin kuinka ne parhaiten selvitettäisiin. Tai, miten leikkiin pääsee mukaan ja miten pyydetään kaveria mukaan leikkiin, jos

huomataan hänen olevan vailla leikkikaveria. On ilo nähdä, huomata ja kuulla, miten taitavasti lapset tässä asiassa oppivat toimimaan.

Syyskuussa emme myöskään säästelleet paperia, tusseja, liimaa tai muutakaan jätematskua, vaan loimme mitä kummallisimpia keksintöjä; vekottimia, salakarttoja, ihania piirustuksia. Upeita luomuksia olivat myös yhteistyöllä tehdyt Kutkulimaan asukkaiden talot. Tiksu rakastaa matikkaa ja keksintöjä, ja Tiksun talosta löytyi katolta terassiuima-allas mansikkavärisellä vedellä, matikkamatoja ja tykki, joka ampuu matikkakuulia, unohtamatta tietenkään upeasti suunniteltuja ja sisustettuja saniteettitiloja 😊. Toisessa Kutkulimaan talossa, joka on kaikkien maan asukkaiden yhteinen, keskityttiin enemmän sähköjärjestelmään ja sen toimivuuteen ja aurinkopaneelillahan tietenkin toimi tämän talon laitteisto. Kutkulimaan asukkaiden kanssa on lenneissä käyty läpi matikkaa; lukumääriä, lukusanoja ja numeromerkkejä, kuinka monta -kuinka paljon, yhdistetty lukumäärä oikeaan numeromerkkiin, yksi yhteen vastaavuutta sekä lukujonotaitoja. Matikkamuutostaulu oli myös tälläkin toimintakaudella ahkerassa käytössä. Taululla opeteltiin lukumäärän visuaalista ja nopeaa hahmottamista sekä pieniä laskutehtäviä ilman konkreettisia laskemista.

Matikan lisäksi Lennejä kiinnosti myös valtavasti kirjaimet ja kirjoittaminen ja saimmekin kuulla päivittäin alkuäänteitä ja aakkoslaulua, jossa sormi seurasi kaappisänkyjen ovessa kiinni olevia kirjaimia. Seinillä olevat tavutustaulut ja tavutuspyörä olivat ahkerassa käytössä. Ihan oikeita sanojakin pienille TÄRKEILLE muistilapuille ja lasten ”leikkiaikatauluille” alkoi ilmestymään.

Syksyn mittaan viikottain tehdyt metsäretket sujuivat mukavasti ja tuntui, että lapset nauttivat metsässä olosta todella paljon. Leikit ja eväiden syönti oli tietysti mieluisa osa retkiä, lisäksi metsässä liikkumiseen kuului monta muutakin tärkeää palasta. Metsäretkillä keskusteltiin paljon metsän ja luonnon kunnioittamisesta ja kestävästä kehityksestä, vuoden kiertokulusta ja eläinten maailmasta. Lisäksi retkiin mahtui myös ohjattuja toiminnallisia puuhia sisältäen matikkaa, ryhmäleikkejä ja musisointia. Retkeilyyn kuului sujuvasti maastossa liikkumisen – esimerkiksi kiipeilyn, tasapainoilun, ryömimisen, hyppimisen, juoksemisen- lisäksi monenlaiset ohjatut liikuntaleikit ja aktiivisen touhuamisen vastapainoksi myös mindfulness-rentoutusharjoituksia ja metsäjoogaa.

Marraskuu toi tullessaan uuden ilmaisun osion eli musiikin ja liikkeen. Musiikki ja liike olivatkin päivittäin esillä Lennien puuhissa; aamut alkoivat musisoinnilla ja instrumentit olivat ahkerassa käytössä. Treenasimme rytmejä, sykettä, hidasta, nopeaa, korkeaa, matalaa sekä dynamiikkaa improlaululeikkeihin sisältyen sekä laulupiirtämisen muodossa. Harjoittelimme myös uusien instrumenttien soittoa, c-sointu taipui jo ukulelella. Kuuntelimme myös paljon erilaista musiikkia. Laulaminen, loruttelu, musiikin tekemisen ja kuulemisen ilo oli läsnä ihan joka päivässä. Esiintyminen oli suuressa suosiossa ja suurin osa lenneistä uskalsi esiintyä myös ihan yksin, muutamat jopa koko talon porukalle. Juhlaviikon muskari, jonka Lennit tarjosivat koko talolle, oli musiikki- ja liikeosion huipennus.

Lasten oikeuksien viikon ja Linnan juhlien suunnittelu ja toteutus haukkasivat ison osan marraskuusta ja joulukuun alusta. Juhlat ja esitys menivätkin aivan loistavasti, ohjelmana tarjottiin muun muassa suomi-info paketti jonka faktat lapset keräsivät yhdessä vanhempien kanssa, sekä tanssiaisat. Koristelut olivat vailla vertaa ja itseleivotut piparit suomi-koristeluilla maistuivat juhlavieraille.

Loppuvuoden harjoiteltavia matikkataitoja olivat vertailu ja mittaaminen sekä sarjoittaminen eli säännönmukaisuus ja toistuvuus sekä luokittelu.

Vuoden loppu vieteltiin lasten toiveiden mukaisesti tonttujumppailen ja joululauluja laulaen, lisäksi lapset olivat toivoneet jouluretkä, leipomista, ”kunnon” jouluelokuvaa sekä lunta :D. Vuoden joulukalenteri sai suuren suosion, lapset tuskin pysyvät housuissaan, kun puhelin soi. Meille päivittäin soittava tonttu lähetti kullekin lapselle vuorotellen ihka oman kirjeen, jossa oli pohtinut juuri tuon lapsen vahvuuksia.

Tammikuu toi tullessaan uusia tuulia, kun ilmaisuosiossa olivat vuorossa ”minä ja tunteet”. Tunteissa keskityimme tunteiden tunnistamiseen ja nimeämiseen sekä tunteiden säätelyyn.

Tunnetyöskentelyssä teimme paljon toiminnallisia tehtäviä ja juttuja, hyödynsimme älytaulua sekä leikimme, liikuimme ja teimme mm. pöytäteatteria ja tietysti väsäsimme kaikenlaista härpäkettä tämän työskentelyn avuksi. Aihe oli aivan hurjan tärkeä ja toivoimme myös perheiltä tukea ja kannustusta työhön. Aiheesta oli tarjolla myös kotitehtäviä ja niitä tehtiinkin perheissä varsin innokkaasti. Oheismateriaalina käytimme mm. ympyräisten kirjasarjaa. Tunneosio huipentui omien vahvuuksien tunnistamiseen, vahvistamiseen ja käyttämiseen. Materiaali, jonka lapset tekivät aiheesta päiväkodissa pääsikin kotona ahkeraan käyttöön ja sai suuren suosion.

Fyysiseen itseen tutustuimme lasten kanssa varsin perusteellisesti. Aloitimme työn tekemällä lasten kanssa mindmapin ihmisestä ja asioista, joista lapset haluavat oppia lisää tai mitä he eivät vielä tiedä. Mindmapin pohjalta suunnittelimme tutkimusretken ihmiskehoon. Jopa lääkäristä saimme terveisiä, että harvemmin tapaa nelivuotiaista, joka osaisi paremmin nimetä ruumiinsa eri osia, jopa sisäelimiä! Minä ja tunteet-projektin hedelmiä dokumentoimme tunneviikoihin.

Alkuvuoden matikkapuuhiissa aiheina olivat lukumäärät ja numeromerkit, suuruusjärjestys sekä geometriset muodot sekä massa. Otimme myös aktiiviseen käyttöön matikkahyllyn pöytäpuuhut; matemaattista ajattelua kehittävätkin tehtävät.

Helmikuussa koetimme myös ahkeraan tuoda näkyväksi ystävyyttä, toisen asemaan asettumista, reiluna ja hyvänä kaverina olemista, ja tuumia miten ratkoa konflikteja myönteisin keinoin. Lenniryhmässä saikin nähdä ihania juttuja; kaverin lohduttamista ja tuen ja avun antamista juuri oikealla hetkellä tai kaverin ilahduttamista kehumalla häntä. Tällaisista asioista ystävyuden puheenjohtaja sai kertoa, montako timanttia taikka kiveä kaveri sai kulloinkin tipauttaa yhteiseen keräyskulhoon. Tämä jatkuu vieläkin, kunnes kulho on täynnä ja tiedossa on joku ihana yhteinen yllätys.

Viimeiseksi ilmaisun osioksi lenneille jäi taiteellinen ilmaisu, jonka aloitimme tuttuun tapaan keskustelemalla ja kirjaamalla ryhmässä mitä se voisi lasten mielestä sisältää. Ainakin maalaamista erilaisilla maaleilla eri alustoilla, askartelua roskismateriaalista, muotoilua fimomassalla, erilaisten välineiden käyttöä maalaamisessa, kaarnalaivan tekoa ja uittamista, istutuksia, ompelua muun muassa. Osion tyhjentävässä läpikäynnissä käytimme tukena taidekortteja, jotka ohjaavat erilaisiin taideteoksiin ja työmenetelmiin tutustumisessa. Lennit ovat kuvanneet muotokuvia, tehneet kollaaseja unimaailmasta ja maalanneet sokerimaalausta ja tehneet tarkkaa kynätyöskentelyä. Projektin edetessä suunnitteilla on vielä ainakin asetelmamaalausta.

Ihana vuosi kaikin puolin, sisältäen paljon oppimista ja oivalluksia. Vuotta on dokumentoitu kuukausittain perheisiin lähetetyn kuvakavalkadin ja kuukausikertomuksen lisäksi myös lasten omiin viikoihin joita he mielellään selailevat iloisina ja ylpeinä omasta oppimisestaan. Myös meillä aikuisilla on ylpeyden tunne sydämessä kun saamme lähettää osan ryhmästä keväällä eteenpäin esikouluun, osa jää vielä ensi vuodeksi päiväkodin vanhimmiksi. Tärkein tavoitteemme on toteutunut hienosti ryhmän toimiessa itsenäisesti positiivisessa hengessä, kaveria kunnioittaen ja itseä myös. Henki on ollut iloinen ja lennilapset tulevat päiväkotiin joka aamu innokkaina aloittamaan uuden päivän, uudet leikit ja oppimaan uutta.

Lenniopet

Johanna ja Tiina